STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Základní škola a Mateřská škola J. A. Komenského, Praha 6, U Dělnického cvičiště 1

1. Služby pro budoucí žáky 1. tříd a jejich rodiče

Informace zákonným zástupcům dětí, jak připravit děti pro vstup do 1. ročníku základní školy.

Uspořádání návštěvy předškoláků ve škole – seznámení se se školním prostředím.

Nabídka konzultací pro rodiče předškoláků (v době zápisu i po něm) - doporučení, jak pracovat doma s předškolákem, doporučení konkrétních kurzů a aktivit, případně realizace kurzu pro předškoláky dle zájmu rodičů – adaptace, harmonizace vývoje, rozvoj dílčích funkcí důležitých pro školní připravenost.

2. V průběhu vzdělávání v základní škole

Individualizace výuky – základní opatření, které je určeno každému žákovi na základě jeho projevů a potřeb.

Vyhledávání žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb v kompetenci školního poradenského pracoviště (náslechy speciálních pedagoga ve třídách, konzultace pro pedagogy, případně využití screeningových metod pro zachycení dětí v riziku).

Informace rodičům žáků o systému poradenských služeb ve škole i mimo ni, zdůraznění nutnosti komunikovat včas, pokud škola či rodina cítí, že vzdělávání dítěte neprobíhá podle očekávání.

Stanovení a realizace plánu pedagogické podpory – určení silných a slabých stránek žáka, konkrétních projevů obtíží a na základě tohoto popisu stanovení konkrétních opatření pro práci žáka ve třídě, v rámci domácí přípravy či v rámci speciálně-pedagogické péče.

Nabídka konzultací pro děti, žáky a zákonné zástupce v případě výskytu podvýkonu.

Vyhodnocení plánu pedagogické podpory a stanovení dalšího postupu.

V odůvodněných případech doporučení zákonným zástupcům žáka vyšetření ve školském poradenském zařízení.

Na základě doporučení školského poradenského pracoviště zpracování individuálního vzdělávacího plánu a jeho realizace.

Poskytování podpůrných opatření dle vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Spolupráce s orgánem sociálně právní ochrany dětí.

SÍDLO: ZŠ a MŠ J. A. Komenského
U Dělnického cvičiště 1/1100
169 00 Praha 6 – Břevnov
IČO: 48133817

tel.: 233 351 684
tel/fax.: 233 356 374
e-mail: hospodarka@jakomenskeho.cz
e-mail: k.hrecinova@jakomenskeho.cz
www.jakomenskeho.cz

Zprostředkování možnosti doučování (sociální pedagog).

Zaměření na riziková přechodová období – nástup do 1. třídy, přechod na 2. stupeň, příchod nového žáka, návrat po dlouhodobé absenci apod.

Zaměření na vícejazyčné děti a žáky a další specifické skupiny – aby jazyková bariéra nebyla automaticky interpretována jako nezvládání učiva.

Zaměření na psychosociální příčiny neúspěchu – klima třídy, vztahové problémy, rodinná situace, psychická zátěž apod., včetně návaznosti na ŠPP.

Jednotný postup při hrozící nedostatečné – uzavření nedostatečné musí předcházet informování žáka a zákonného zástupce, nabídka podpory, stanovení toho, co má žák doplnit/zvládnout.

Konkrétní systém včasného zachycení žáka ohroženého školní neúspěšností, odpovědnosti a vyhodnocování:

- **Včasná identifikace ohrožených žáků** – signály: zhoršení prospěchu, opakované nedostatečné, neodevzdávání úkolů, vysoká absence, časté pozdní příchody, pasivita ve výuce, změna chování apod.
- **Pravidelný monitoring** – například čtvrtletní nebo průběžné vyhodnocování žáků ohrožených neúspěchem třídním učitelem ve spolupráci s vyučujícími.
- **Stupňovitý systém podpory**
- **Vyučující**:
  - zachytí první známky neúspěchu – zhoršení výsledků, opakované nedostatečné, neodevzdávání práce, nepřipravenost, pasivitu, mezery po absenci apod.;
  - krátce zjistí příčinu přímo u žáka – zda učivu nerozumí, chybí mu základy, nestíhá tempo, neví, jak se připravovat, má vysokou absenci, má problémy mezi kamarády či v rodině apod.;
  - ověří, kde přesně problém vzniká – například krátkým rozhovorem, kontrolou předchozích prací nebo ověřením základních znalostí;
  - poskytne přiměřenou prvotní podporu – znovu vysvětlit problematickou část, doporučit konkrétní učivo k doplnění, nabídnout konzultaci, poskytnout vhodné materiály;
  - stanoví žákovi konkrétní a dosažitelný úkol – ne pouze „musíš se zlepšit“, ale například co má doplnit, procvičit nebo odevzdat a do kdy;
  - dá žákovi možnost prokázat zlepšení a sledovat, zda přijatá opatření fungují;

- informuje třídního učitele, pokud obtíže přetrvávají, opakují se nebo jsou výraznější

- **třídní učitel:**
  - shromáždí informace od ostatních vyučujících – zjistí, zda má žák obtíže i v dalších předmětech, jak pracuje, zda plní úkoly a zda se problém objevuje dlouhodobě,
  - vyhodnotí prospěch a absenci v souvislostech – sleduje zhoršení výsledků, počet nedostatečných, absenci, pozdní příchody, neklasifikaci apod.;
  - promluví se žákem – snaží se zjistit jeho pohled na situaci a možné příčiny neúspěchu. Společně mohou určit, co žák zvládne změnit a s čím potřebuje pomoc;
  - kontaktuje zákonné zástupce – informuje je včas o vznikajících obtížích, zjišťuje jejich pohled a domlouvá konkrétní způsob spolupráce;
  - koordinuje opatření jednotlivých vyučujících, aby žák například nedostal od pěti učitelů současně pět různých požadavků na doplnění učiva;
  - stanoví se žákem konkrétní cíle – například doplnění určitého učiva, pravidelné odevzdávání úkolů, účast na konzultacích nebo zlepšení docházky;
  - určí termín kontroly, například za 4 týdny, a následně vyhodnotí, zda opatření vedla ke zlepšení;
  - vede stručný záznam o přijatých opatřeních a jejich výsledku, zejména pokud jde o dlouhodobější nebo závažnější obtíže;
  - zapojí školní poradenské pracoviště, pokud běžná pedagogická podpora nestačí nebo se ukáže, že příčina může být širší – vzdělávací, vztahová, rodinná, sociální apod., zároveň vyhotoví pracovní verzi plánu pedagogické podpory

- **školní poradenské pracoviště:**
  - mapuje situaci žáka – prochází informace od třídního učitele a vyučujících, prospěch, absenci, dosavadní opatření a jejich účinnost;
  - vede rozhovor se žákem a podrobněji zjistit možné příčiny školního neúspěchu – obtíže v učení, motivaci, studijní návyky, vztahy ve třídě, rodinné či osobní okolnosti;
  - konzultuje situaci se zákonnými zástupci a učiteli, hledá společný postup školy a rodiny;

- provádí podrobnější diagnostiku vzdělávacích obtíží (diagnostika schopností a dovedností zacílená na popisovaný problém žáka) či další související diagnostiku (užití testových metod, pozorování a rozhovoru);
- na základě diagnostiky navrhuje konkrétní podpůrná opatření a doporučí pedagogům a zákonným zástupcům vhodné postupy při práci s dítětem a žákem;
- koordinuje podporu, pokud je do řešení zapojeno více pedagogů nebo více členů ŠPP;
- poskytuje individuální podporu žákovi podle kompetencí jednotlivých členů ŠPP – např. v oblasti motivace, organizace učení, studijních návyků, adaptace či vztahových obtíží;
- průběžně sleduje a vyhodnocuje účinnost opatření společně s třídním učitelem a vyučujícími;
- doporučuje další odbornou pomoc, pokud možnosti školy nestačí – např. spolupráci s PPP/SPC či dalšími odbornými službami

- **vedení školy**:
  - nastavuje jednotný systém prevence školní neúspěšnosti a vymezuje kompetence vyučujících, třídních učitelů a členů ŠPP;
  - vstupuje do řešení závažných nebo dlouhodobých případů, zejména pokud dosavadní opatření nejsou účinná nebo je nutná koordinace více pracovníků školy;
  - účastní se jednání se zákonnými zástupci, pokud situace vyžaduje zapojení vedení školy;
  - řeší případy, kdy žák nebo zákonní zástupci dlouhodobě nespolupracují, případně kdy je školní neúspěšnost spojena se závažnou absencí či dalšími problémy;
  - podporuje spolupráci s externími institucemi, pokud řešení přesahuje možnosti školy;
  - zajišťuje metodickou podporu a další vzdělávání pedagogů v oblasti prevence a řešení školní neúspěšnosti;
  - pravidelně vyhodnocuje účinnost celé strategie a podle zjištěných výsledků přijímá opatření na úrovni školy

3. Dodržování obecných zásad

Každý žák je schopen se vzdělávat, potřebuje k tomu však různé podmínky a cesty.

Usilujeme o bezpečné klima, důvěru, spolupráci, zájem – budujeme to společně (doma i ve škole).

Motivujeme dítě a žáka – máme přiměřené, jednoznačné požadavky a cíle, propojujeme učivo se životem, vybíráme formy učení, které umožňují vlastní aktivitu – individuální i společnou.

Naslouchámе dětem a žákům, ale situaci ve škole řídíme my, dospělí.

Učíme se navzájem – podporujeme vrstevnické učení, chybu bereme jako poznání a příležitost ke změně, učíme děti učit se.

Kontrolujeme děti a žáky – přiměřeně věku, důsledně, ale lidsky.

Máme na děti a žáky nároky – přiměřeně věku a schopnostem – ve škole se pracuje!

Dodržujeme zásady psychohygieny – i ve škole se hýbeme, větráme, odpočíváme, jíme a pijeme – ve stanovených časech.

Ve škole i v mateřské škole dbáme na to, aby děti a žáci zažívali pocit bezpečí a podpory, měli možnost učit se různými cestami a svým tempem, poznali uspokojení ze zdolávání překážek a aby se měly od koho naučit respektujícímu chování k ostatním.

Rádi děti podpoříme, ale očekáváme i jejich vlastní úsilí.

4. Formy prevence školní neúspěšnosti

Internetová podpora výuky – zajímavé odkazy, pracovní listy, prezentace, videa, testy na procvičování, PC programy.

Konzultační hodiny všech vyučujících pro žáky i rodiče – možno domluvit i jiný termín v jiném čase.

Doučování – zprostředkování kontaktů, nabídka bezplatného doučování pro žáky ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí.

Volnočasové aktivity – kroužky vedené pedagogy školy i externisty.

Možnost využití služeb Školního poradenského pracoviště (speciální pedagog, sociální pedagog, metodik prevence, výchovný poradce, kariérový poradce, školní psycholog), spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (PPP a SPC) – diagnostika vzdělávacích potřeb a následné intervence – individuální a skupinová, případně práce se třídou, konzultace pro pedagogy a rodiče.

Podpora žáků při volbě střední školy – spolupráce s PPP, návštěva veletrhu středních škol a Úřadu práce k volbě povolání.

SÍDLO: ZŠ a MŠ J. A. Komenského
U Dělnického cvičiště 1/1100
169 00 Praha 6 – Břevnov
IČO: 48133817
tel.: 233 351 684
tel/fax.: 233 356 374
e-mail: hospodarka@jakomenskeho.cz
e-mail: k.hrecinova@jakomenskeho.cz
www.jakomenskeho.cz

Práce se třídou i s jednotlivci na téma „Jak se učit, připravit si podmínky pro učení a dobře zvládat stres“.

5. Vzdělávání pedagogů

Studium odborné literatury, přednášky a semináře dle zaměření pedagoga a problematiky potřebné pro jeho profesní rozvoj.

V Praze, 01.09.2026

SÍDLO: ZŠ a MŠ J. A. Komenského
U Dělnického cvičiště 1/1100
169 00 Praha 6 – Břevnov
IČO: 48133817

tel.: 233 351 684
tel/fax.: 233 356 374
e-mail: hospodarka@jakomenskeho.cz
e-mail: k.hrecinova@jakomenskeho.cz
www.jakomenskeho.cz